داکتر سیدخلیل الله هاشمیان
۲۳/۰۴/۲۰۱۵

به استقبال کامیابی 16 وزیر کابینه
عرایضی به حضور پنج وزیر

واقعاً بسیار خوش شدم که 16 وزیر از ولسی جرگه رأی اعتماد بدست آوردند و کابینه قسماً تکمیل شد تا چرخ دولت افغانستان بکار افتد. تبریکات خودرا به همه وزیران محترم تقدیم و برای موفقیت و نیکنامی و سرفرازی شان دعا میکنم. برای پنج وزیرمحترم مختصر عرایضی دارم که جنبهٔ فرهنگی دارد :
همه میدانیم که در افغانستان دو زبان رسمی و ملی وجود دارد، یکی پشتو و دیگری دری – حفظ، بقا و انکشاف این دو زبان وظیفهٔ دولت و کابینهٔ افغانستان میباشد- متأسفانه هر دو زبان و خصوصاً زبان دری تحت نفوذ روز افزون اجانب قرارگرفته که نمونه های آنرا ذیلاً تقدیم میکنم:
جناب آقای اسدالله ضمیر بنام وزیر زراعت، آبیاری و مالداری از ولسی جرگه رأی اعتماد نمایندگان ملت را بدست آوردند تا بحیث وزیر زراعت، آبیاری و مالداری خدمت کنند- اما این وزارت از چند سال به اینطرف در تلویزیونها و یکعده جراید تنها بنام (وزارت کشاورزی) خوانده میشود، و (تولیدات زراعتی) را نیز بفارسی ترجمه و (فرآورده های کشاورزی) نشرمیکنند. امیدوارم وزیر صاحب جدید خود شان را در میدیا رسماً بحیث (وزیر زراعت، آبیاری و مالداری) و وزارت خود را هم به همین نام یا به اختصار(وزارت زراعت) معرفی کنند و نگذارند که این وزارت بنام (وزارت کشاورزی) شهرت یابد.
جناب آقای همایون رسا بنام وزیرتجارت و صنایع از ولسی جرگه رأی اعتماد نمایندگان ملت را بدست آوردند تا بحیث وزیر تجارت و صنایع خدمت کنند، اما وزارت تجارت از چند سال به اینطرف درتلویزیونها و یکعده جراید تنها بنام (وزارت بازرگانی) خوانده میشود، و (معاملات تجارتی) را(داد و گرفت بازرگانی) میخوانند. امیدوارم وزیر صاحب جدید خود شان را بحیث (وزیر تجارت و صنایع) یا به اختصار (وزیر تجارت) معرفی کنند و نگذارند که این وزارت بنام (وزارت بازرگانی) شهرت یابد.
جناب آقای محمدگلاب منگل بنام وزیر سرحدات و قبایل از ولسی جرگه رأی اعتماد نمایندگان ملت را بدست آوردند تا بحیث وزیر سرحدات و قبایل خدمت کنند، اما وزارت سرحدات و قبایل ازچند سال به اینطرف درتلویزیونها ویکعده جراید تنها بنام (وزارت مرزها) خوانده میشود- میگویند یک دری زبان که معنی (مرز) را نمی فهمید آنرا(مرض) فهمیده بود. امیدوارم وزیر صاحب جدید خودشانرا بحیث وزیر(سرحدات و قبایل) معرفی کنند و نگذارند که این وزارت بنام (وزارت مرزها) شهرت یابد.
جناب آقای محمود بلیغ بنام وزیر فوائد عامه از ولسی جرگه رأی اعتماد نمایندگان ملت را بدست آوردند تا بحیث وزیر فوائد عامه خدمت کنند، اما در اخبار پشتو این نام مفید و عام فهم را که گویا این وزارت برای مفاد و منفعت عامه کار میکند، بطورخنده آور ترجمه کرده، بعضی تلویزیونها وبعضی جراید ترجمهٔ پشتوی آنرا معرفی میکنند.
برای این وزارت که سرک و پل میسازد و یک خدمت بزرگ اجتماعی و اقتصادی را انجام میدهد، نام بهتری از (فوائد عامه) وجودندارد و همه پشتونهای افغانستان معنی (فوائد عامه) را میفهمند- امید است وزیر صاحب فوائد عامه ازنشر ترجمهٔ پشتوی این نام مفید جلوگیری کنند و سفارش نمایند که در زبان پشتو نیز(د فواید عامی وزارت) خوانده شود که نام رسمی و ملی آن میباشد.
جناب آقای باری جهانی بنام وزیر اطلاعات و فرهنگ از ولسی جرگه رأی اعتماد نمایندگان ملت را بدست آوردند تا برای جمع آوری و پخش اطلاعات و حفظ و انکشاف فرهنگ افغانستان خدمت کنند- مهمترین وظیفه و مسئولیت این وزارت حفظ و انکشاف زبانهای افغانستان، منجمله زبانهای رسمی افغانستان، یعنی (پشتو) و(دری) میباشد – زبان دری افغانستان خصوصا از 13 سال به اینطرف توسط هواخواهان ایران تحت نفوذ روز افزون فارسی قرار گرفته، اینها کلمات و اصطلاحات نامانوس فارسی را در اخبار و جراید افغانستان رایج ساخته اند، و این فارسی پروری بحدی رسیده که حتی در یکعده تلویزیونها (مثلاً طلوع و یک) به هنگام قرائت اخبار، نام زبان (دری) را نمیگیرند، بلکه با ذکر "مشروح اخبار" یا "سرخط اخبار" بقرائت شروع میکنند- دو نفر نطاقان تلویزیون طلوع (آقایان امان و ملک) ، از ذکر (اخباردری) عار داشته قرار مسموع تعهد کرده اند هرگز کلمهٔ (دری) را به زبان

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ

نیاورند، درحالیکه اینها درافغانستان تولد شده، اتباع افغانستان و دری زبان میباشند - اکثر اصطلاحات مروج در فارسی ایران نیز توسط این دو نطاق در اخبار دری پخش میشود. وظیفهٔ جناب شما بحیث وزیر فرهنگ اینست تا حیثیت زبان دری را بحیث یکی از دو زبان رسمی و ملی افغانستان حفظ کنید تا چنل های خبری به هنگام قرائت اخبار دری حد اقل نام زبان دری را ذکر کنند، یعنی ""اخبار دری"" بگویند.
جناب آقای جهانی، شما بهترمیدانید که هر دو زبان ملی افغانستان تحت نفوذ قرار گرفته و برای حفظ اصالت و انکشاف آنها در 30 سال اخیر هیچ توجه نشده است، علاوتاً حد اقل پنج زبان فرعی و محلی افغانستان خوشبختانه تا حال زنده مانده که باید برای رشد وانکشاف آنها سعی و تلاش صورت بگیرد – ما در سال 1960م در آرشیف زبانشناسی افغانستان، در پوهنحی ادبیات و علوم بشری کاست های ثبت 22 زبان افغانستان را داشتیم. اکنون به شمول زبانهای ملی پشتو و دری تنها هفت زبان زنده داریم – یعنی درمدت 37 سال از اشغال شوروی تا امروز، 15 زبان افغانستان تلف شده یا به اصطلاح زبانشناسی (مرده) اند- علوم بشرشناسی و زبانشناسی اتلاف یا مرگ یک زبان را بمثابهٔ تخریب موزیم (لوور) فرانسه تشبیه کرده اند.
ازجانب دیگر بدبختانه یکنوع طرز تفکر و روش عرب ستیزی در افغانستان شروع شده، بعضی اشخاص، جراید و تلویزیونها که صلاحیت علمی و مسلکی ندارند، به عوض کلمات عربی که 1400 سال رایج بوده، تابعیت و اصالت یافته وجزء زبانهای پشتو و دری شده اند، خودشان کلمات جدید اختراع ورایج میسازند. وقت آن رسیده تا یک موسسهٔ مسؤول درین باره تأسیس شود تا مانع ذوقهای شخصی شده، لزوم نو آوری کلمات را ازطریق تحقیقات علمی که در دنیا رایج است، بررسی نمایند.
جناب آقای جهانی، وزارت فرهنگ مسئول حفظ، رشد و انکشاف زبانهای افغانستان میباشد- اینکارمستلزم کار و تحقیقات دوامدار، به شمول تهیه و نشر قاموسها و کتابها، میباشد- وزارت اطلاعات وکلتوردر 13 سال گذشته هیچ اقدام قابل ذکری درین ساحه انجام نداده است – میدانم که بودجه و امکانات عملی شما بسیار محدود و ساحهٔ مسئوولیت شما بسیار وسیع است – برای شما که یکتن از فارغان پوهنحی ادبیات وعلوم بشری پوهنتون کابل و به مسؤولیت های وسیع تان آگاه میباشید، از بارگاه رب العالمین صحت خوب و موفقیت استدعا مینمایم . با عرض احترام
خدمتگار افغانستان - داکترسیدخلیل الله هاشمیان - 22 اپریل 2015

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ